

TÁRLAT + DISZKRÉT ÉS VISSZAFOGOTT

Paul Almásy – A képírás mestere

Újságíróként kezdte a pályáját, a felvételeivel eleinte csak az írásait illusztrálta az 1906-ban Almási Pálként született, Franciaországban Paul Almásyként világhírűvé vált fotográfus, ám csakhamar úgy érezte, sokszor egyetlen fotóval többet tud mondani választott témájáról, mint egy hosszú újságcikkkel. Ezért az 1930-as évektől kezdve főként a „kamerájával írt”, és

fél évszázad munkájával létrehozta a mintegy 120 ezer fekete-fehér felvételt tartalmazó világarchívumát. Ehhez többször is körbeutazta a Földet – nem egyszer fontos nemzetközi szervezetek megbízásából –, saját bevallása szerint talán egyedül Mongóliában nem járt. Elsősorban az ember érdekelte mindenütt; a művészvilágban és előkelő társaságokban éppoly otthonosan mozgott, mint a munkásnegyedekben vagy távoli kontinensek eldugott

SAIGONI RINÁSAS, 1950. MAGYAR FOTOGRAFIAI MÚZEUM

falvaiban. Kevésbé a szenzációk, inkább a mindennapok, a különböző életformák, szokások és hagyományok érdekelték, de azért nem hagyta ki a politikai, a gazdasági vagy a művészeti élet meghatározó eseményeit sem. Fotói olyanok, mint amilyen ő maga is volt:

diszkrétek és visszafogottak – ezért is hatnak mindig hitelesnek. Számára a fotográfia mindig a kommunikáció eszköze maradt; soha nem szép, hanem jó fotókat akart készíteni – vallotta. Új tárlata mintegy 90 munkáját mutatja be a Magyar Fotográfiai Múzeum gyűjteményéből, és a jól megválasztott tematikai súlypontjainak köszönhetően gazdag bepillantást ad a kvalitásait és méreteit tekintve egyaránt rendkívüli életműbe.

MAI MANÓ HÁZ, JÚNIUS 6-ÁIG

FILM + AZ ÖRÖK GYEREKLÉT

Wendy

Egy New Orleans-i vonatállomás restijében cseperedik Wendy, aki amióta az eszét tudja, pincérnő anyjának segít a felszolgálásban. Esténként teherszállító vonatok robognak el az ablaka alatt, és álmában a vagonok tetejéről gyerekek integetnek neki. Az egyik éjszaka valóban lelassít a vörös fényű szerelvény, és Wendy nem vár tovább: ikerbátyjaival átugrik az utolsó kocsi, hogy együtt tovasuhanjanak a Gyerekek Szigete felé. Benh Zeitlin első nagyjátékfilmjét, a 2012-es Messzi dél vadjait négy Oscarra jelölték, és díjazták

a cannes-i és a Sundance filmfesztiválon is – a berobbanó siker kulcsa az érintetlen dzsungelben élő ötéves kislány hitelessége és bája volt. A rendező a Wendyben mintha előző filmjét szeretne volna megidézni, és ehhez kapóra jött Pán Péter meséje, amelyet az amerikai vadonra adaptált. A mostani történet egy mágikus szigeten játszódik, ahol tizenéves gyerekek kis csoportja él: ők az Elveszett Fiúk, akik megfogadták, hogy sohasem nőnek fel. Vezetőjük Pán Péter, aki Wendyt és testvéreit is elcsábítja a világvégi tájra, azt remélve, hogy a lány a csapat anyjává válik. Zeitlin Pán Péter-adaptációja, amely több éven át készült egy karib-tengeri, működő vulkánokkal tarkított szigeten, újabb óda az érintetlen vadon varázsáról és a gyermeki fantázia határtalan teremtőerejéről. A gyerekszerplők vérbeli természetességgel adják elő magukat. A bámulatos táj vizuális élménye, a tehetséges színészek élethű játéka mellett azonban a cselekmény néhol kusza és következetlen; mintha a finomhangolásokra nem maradt volna elég idő.

MOZINET

KÖNYV + CSENDES KETTŐS ÜNNEP

Defoe–Bucquoi–Exquemelin: Libertalia

A magyarországi betűmetszés nagymesterének, Misztótfalusi Kis Miklósnak csúcsteljesítménye az a – sokáig másoknak tulajdonított – betűkészlet volt, mellyel 1691-ben Firenzében egy korszakos akadémiai kiadást nyomtattak ki. A hányatott sorsú betűművész emlékezete előtt az Atlantisz Kiadó – mint azt a HVG két éve hírül adta – azzal kívánt tisztelni, hogy Kravjanszki Róbert tipográfussal digitalizált változatban rekonstruáltatta a XVII. századi „vasműves” munkáját. Ezzel a nemzetközi jogi oltalmat nyert betűkészlettel szedve jelent meg magyarul a kiadó vezetője,

Miklós Tamás fordításában (utószavával és jegyzeteivel) egy szenzációszámba menő tudománytörténeti mű. A Szabad kalózközösségek – az újkor első demokratikus alaptörvényei alcímű, 2015-ös berlini kiadvány nem kevesebbet állít, mint hogy a bestseller kalandregények tucatjait ihlető, kíméletlen tengeri rablók néhány kiválóságától eredeztethetőek azok az emberek egyenlőségén alapuló s Madagaszkár szigetén – mikrotársadalmi szinten – meg is valósult eszmék, melyeket aztán bő

évszázaddal később a francia forradalom tűzött zászlajára. Minthogy a XVIII. században a tengeri martalócok kora leáldozott, s merthogy a történelmet mindig a győztesek írták, a vallási, etnikai, nemi és gazdasági egyenlőség értéknek hirdetőkre a felejtés homálya ereszkedett. A torzuló kalóztörténeti képet próbálja helyrehozni ez a „háromszerzős” összeállítás, melyet a kalózsága történetét papírra vető Alexandre Olivier Exquemelin, a tengeri fogságot elszenvedő holland utazó, Jacob de Bucquoi és az egyébként ötszáz könyves, ám legfőképp a Robinson Crusoe-val elhíresült angol író, Daniel Defoe jegyez. Utóbbiról egyre inkább feltételezhető, hogy valóban ő bújít minden idők legfontosabb (kalóz)forrásművének szerzője, Charles Johnson kapitány álneve mögé.

ATLANTISZ